Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3–3

Nr. Wilno, dn. 27 maja 1931 roku. 450.

Treść numeru:

-----oooo00§00oooo-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Z a j ś c i e n a g r a n i c y n i e m i e c k o - l i t e w s k i e j . Na granicy niemiecko-litewskiej doszło do zajścia między urzędnikami celnymi a policją litewską. Dwaj urzędnicy niemieccy zostali aresztowani, poczem jednak, po spisaniu protokułu, wypuszczeni na wolność. Powodem zajścia było przekroczenie granicy litewskiej.

G r o ź b y T r e v i r a n u s a p o d a d r e s e m L i t w y . Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.112, bawił w tych dniach w Królewcu min.Treviranus. Wygłosił on przy tej okazji przemówienie na temat ogólnej sytuacji w Niemczech. Po przemówieniu zapytano Treviranusa, jakie środki zamierza rząd niemiecki zastosować, ażeby powstrzymać wyskoki litewskie w ogólności a zwłaszcza na obszarze Kłajpedy. Treviranus odpowiedział, iż rząd niemiecki będzie musiał zmienić swą wyrozumiałą taktykę i ograniczyć mały ruch graniczny jak również kontyngent importowanej nierogacizny.

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

E k s p o r t z b o ż a l i t e w s k i e g o . Jak podaje "Tautos Ukis" /Nr.4/, z chwilą, gdy w Litwie okazała się nadwyżka zboża, ceny na zboże w związku z konjunkturą światową zaczęły spadać. Niedawno jeszcze niemal całe zboże było konsumowane wewnątrz Litwy. Jednak wobec coraz większej produkcji zbóż chlebowych - żyta i pszenicy - wytwarza się coraz większa nadwyżka zboża, którą da się zrealizować tylko w drodze eksportu. Toteż kwestja sprzedaży zboża stanowi dla Litwy nie małą troskę i pociąga dla skarbu państwa znaczne wydatki. Kwestja utrzymania cen wyłoniła się w Litwie w 1929 r. po obniżeniu cen na rynku światowym i po dobrym urodzaju. Gdyby ceny nie były utrzymywane, spadek ich boleśnie dotknąłby rolników, toteż rząd przeznaczył na ten cel 3.000.000 lt. Dzięki tym kredytom można było ze zbiorów 1929 r. zakupić po wyższych cenach i wywieść 4.113 ton żyta, 1058 ton pszenicy, 3738 ton jęczmienia i 6491 ton owsa, ogółem 15.400 ton zboża. Na miejscu sprzedaży zboże to kosztowało 6.352.169,16 lt., sprzedano za 3.595.385,13 lt, straty więc, które pokrył skarb państwa, wyniosły 2.746.783,03 lt. Na jednym centnarze żyta tracono 10.17 lt. pszenicy - 8,72 lt.,jęczmienia 7,79 i owsa 8,80 lt.

Ponieważ ceny zboża z 1930 r. na rynku światowym jeszcze bardziej spadły, kwestja utrzymania cen była aktualna i ub.jesieni. Ze względu jednak na to,że zbiory owsa i jęczmienia w 1930 r. były mniejsze, a popieranie hodowli bydła nie pozwalało na eksportowanie zbóż pokarmowych, postanowiono nadal utrzymać tylko ceny pszenicy i żyta, niższe niż w 1929 r.

W ciągu października - grudnia przy pomocy rządu eksportowano: żyta 1360 ton, po koszcie własnym i cenie sprzedaży 615.882 lt, sprzedano za 331.464 lt, strata - 284.408 lt.; pszenicy - 8267 ton, cena własna na miejscu sprzedaży - 3.649.346 lt. sprzedano za 1.986.001 lt, straty - 1.663.345 lt.

W 1931 r. do dn.23 marca eksportowano: żyta - 3.990 ton, za które otrzymano 779.925 lt. straty - 456.525 lt.; pszenicy 12.435 ton za 3.360.165 lt.straty - 1.855.919 lt; w ten sposób ze zbiorów 1930 r. do 24 marca 1931 r. eksportowano: żyta - 5.850 ton i pszenicy 20.702 ton za 6.457.556 lt., straty - 4.260.208 lt. Przeciętnie eksport zbiorów 1930 r. przyniósł straty na centnarze żyta około 6,30 lt. pszenicy - 8,50 lt.

W z r o s t e k s p o r t u j a j . Jak podaje "Tautos Ukis"/Nr.4/, skupywanie jaj zaczął "Pienocentras". Obecnie zajmują się tem również t-wa spożywcze i rolnicze. W ciągu pierwszych trzech miesięcy 1931 r. zakupiono 840.000 jaj podczas gdy w 1930 r. w tym samym czasie kupio-

no tylko 63.000 jaj. Polepsza się również jakość jaj, gdyż w pierwszym kwartale 1930 r. dostarczono 72% dobrych jaj, w 1931 r.-85%. Najlepsze jaja pochodzą z rejonu Mosejkowskiego.

P r o d u k c j a i e k s p o r t b e k o n ó w . Jak podaje "Tautos Ukis"/Nr.4/ w Litwie zaczęto produkować bekony od 1926 r. Produkcja ta przedstawia się jak następuje:

1926 r.	3.010	centn.
1927 r.	1.660	"
1928 "	3.800	"
1929 "	.7.000	"
1930 "	80.054	"

W ogólnej liczbie eksportowanej nierogacizny, procent zużyty na bekony - od początku ich produkowania - przedstawia się jak następuje:

w 1926 r.	na bekony	zużyto	.	.4,25%
" 1927 "	"	"	.	.2.85%
" 1928 "	"	"	.	.9.00%
" 1929 "	"	"	.	.7,85%
" 1930 "	"	"		31.00%

W roku 1930 wyprodukowano bekonów najwięcej. Przyczyniły się do tego wysokie ceny na rynku angielskim, większa podaż bekonowa nierogacizny i gwarantowane ceny rządowe. Produkcja mogła być jeszcze większa, gdyby nie stanął na przeszkodzie brak rzeźni. Dopiero na wiosnę 1931 r. w Poniewieżu zbudowano nową rzeźnię i rozszerzono rzeźnię "Maistas" w Kownie. Każda z tych rzeźni, już czynnych, może przerabiać rocznie do 130.000 sztuk nierogacizny.

W Litwie niema dobrego typu bekonowej nierogacizny krajowej hodowli. Mieszają się tu różne typy, krzyżują różne rasy, wskutek czego powstała rasa mieszana, z której wychodzą niejednakowe bekony. Nieco lepsze bekony ma kraj kłajpedzki.

Zorganizowania produkcji bekonów podjął się "Maistas". Obecnie są czynne 4 rzeźnie bekonowe: w Kownie 2, w Kłajpedzie - 1 i w Poniewieżu - 1. Pracując w pełnem tempie, wszystkie te rzeźnie przetworzyć mogą około 300.000 sztuk nierogacizny i wyprodukować tyleż centnarów bekonów. Ponieważ jednak liczba nierogacizny wzrasta, przewiduje się budowa nowych rzeźni w Taurogach i Olicie.

Skup nierogacizny po zagwarantowanych przez rząd cenach prowadzi s-ka "Maistas" za pośrednictwem towarzystw rolniczych i własnych agentów w ustalonych przez rząd miejscowościach i pod kontrolą agronomów.

Do 1930 r. na gatunkowanie nierogacizny nie zwracano zbyt wielkiej uwagi. Gdy jednak ceny spadły i trudno było sprzedać bekony gorszego gatunku, zaczęto uważniej gatunkować i przystosowywać się do wymagań i rynków zagranicznych. Wywołało to wśród hodowców duże niezadowolenie.

Perspektywy produkcji bekonów są niezłe. Drobne i średnie gospodarstwa w Litwie dobrze się nadają do rozwoju hodowli nierogacizny. Chodzi tylko o wyrobienie odpowiedniego typu świni bekonowej w celu produkowania bekonów wyższego gatunku.

Największymi konkurentami Litwy w tej dziedzinie są obecnie Danja, Szwecja, i Polska. Szczególnie jeżeli chodzi o rynek angielski.

Gdyby w Litwie w ciągu najbliższych lat udało się produkować chociaż 10% wszystkich potrzebnych dla Anglji bekonów, stanowiłoby to około miljona centnarów wartości ok.150.000.000 lt.

Eksport żywego bydła w r.1930 r. kierował się wyłącznie do Niemiec. W ciągu roku wywieziono 16.692 szt. za 9.198.700 lt. W porównaniu z 1929 r. wywieziono mniej o 4.607 szt. bydła na sumę o 2 milj.lt. mniejszą. Wpłynęły na to wysokie cła niemieckie. Ponadto sprzedaż bydła w Niemczech kształtowała się niepomyślnie ze względu na przepełnienie rynku i niskie ceny. Z tego też powodu obecny eksport bydła do Niemiec również przedstawia się słabo. W lutym próbowano eksportować bydło do Belgji. Czynione są próby przystosowania się do wymagań rynku belgijskieg.

Żywej nierogacizny wywieziono w 1930 r. 154.115 szt. /za 38.470.000 lt./ czyli o 58.000 szt. i za 10 milj.lt.więcej, niż w roku poprzednim. Cała nierogacizna została wywieziona do Niemiec i

i do okupowanej przez władze francuskie Saary.

Niewielką ilość świeżej wieprzowiny wywieziono do Francji. W końcu 1930 r. rynek francuski wykazywał dobre perspektywy. Zaczęto wysyłać tam większe partje wieprzowiny. Później jednak ceny spadły i eksport już się nie opłacał.

Wywieziono też trochę owiec. Nie stanowiły one jednak większego objektu eksportowego, gdyż na rynku wewnętrznym mało było owiec do sprzedania.

To samo się tyczy cieląt. Eksport ich nie rozwija się, gdyż nie są one na eksport przydatne. Są zamłode i małej wagi.

W 1930 r. rozpoczęto eksport kurcząt, kur, indyków i kaczek w postaci bitego drobiu. Eksport ten znajduje zbyt zagranicą. Narazie nie jest on jednak dostosowany do wymagań rynku.

Eksport drobnych produktów mięsnych słabo się rozwija. Wywozi się trochę do Niemiec, Szwajcarji, Stanów Zjednoczonych i in. krajów. Na przeszkodzie rozwoju tego eksportu stoją jednak wysokie cła i inne ograniczenia importowe.

E k s p o r t m a s ł a z a p i e r w s z y k w a r t a ł 1 9 3 1. Jak podaje "Tautos Ukis" /Nr.4/, w ciągu pierwszych trzech miesięcy 1931 r. eksport masła z Litwy przedstawiał się w porównaniu z I-m kwart.1930 r. jak następuje:

W 1931 r. w	styczniu	3.725	beczułek	190.164 klgr.
" 1930 " "	"	2.355	"	120.129 "
" 1931 " "	lutym	4.068	"	207.766 "
" 1930 " "	"	2.253	"	115.004 "
" 1931 " "	marcu	6.245	"	319.685 "
" 1930 " "	"	2.212	"	107.788,5"
Ogółem I kw.1931 r.-		14.038	"	717.615 "
" " " 1930 "		6.620	"	342.921,5"

Ponadto eksportowano w marcu 1931 r. 58 skrzyń masła.

Eksport masła gospodarskiego stale się zmniejsza, w 1930 r. w marcu eksportowano 40.422 klgr. w 1931 r. w tym samym czasie tylko 22.386,5 klgr.

Szybko polepsza się też jakość eksportowanego masła. Najwięcej eksportowano masła I gatunku, mniej drugiego i trzeciego. W marcu 1931 r. z całego eksportowanego masła, pierwszy gatunek stanowił prawie 60%, gdy w tym samym czasie w 1930 r. - zaledwie 43%. W marcu drugi gatunek stanowił 34,5% w 1930 r. -55% całego eksportu masła.

Najwięcej masła eksportuje "Pienocentras" /Centrala Mleczarska/. W ogólnym eksporcie w marcu eksport "Pienocentrasa" stanowi 94.24%.

Eksport masła do poszczególnych państw przedstawia się procentowo w marcu 1931 r. jak następuje:

Do Niemiec	1931 r.	65.06%
	1930 r. .. .	84.86%
" Anglji	1931 r.	3.65%
	1930 "	-
" Belgji	1931 "	22.38%
	1930 "	2.36%
" Szwajcarji.	1931 "	7.31%
	1930 "	10.41%
" Danji	1931 "	1.60%
	1930 "	-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o s t a n o w i s k u Ż y d ó w w z g l ę d e m w y b o r ó w:

"Lietuvos Zinios" Nr.111, z dn.19.V.1931 r. Artykuł p.t. "W sprawie alarmu niektórych Żydów". Streszczenie:

Wszystkie ugrupowania demokratyczne na Litwie ogłosiły bojkot wyborów do samorządów. W związku z tem zapanowało w kraju duże poruszenie umysłów. Między innemi mocno się denerwują Żydzi z pod znaku "Idisze Sztimme" z p.Rubinsztejnem na czele. Uskarżają się oni na różne ograniczenia, a między innemi również na taktykę "laudininków", którzy w swoim czasie obiecywali rzekomo Żydom złote góry, a potem tego nie dotrzymali.

Trudno jednak zrozumieć czego chcą właściwie Żydzi od zwolenników demokracji. Litewska demokracja zawsze pójdzie ręka w rękę z obywatelami Litwy, którzy nie oglądają się na Warszawę, Berlin czy Palestynę. Nie potrzebnie więc Żydzi się denerwują.

K r o n i k a .

A k t o s k a r ż e n i a p r z e c i w k o "w o l d e m a r a - s o w c o m". Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.110/, prokurator Sądu Wojskowego sporządził już akt oskarżenia przeciwko "woldemarasowcom". W tych dniach zostanie akt oskarżonym wręczony.Do odpowiedzialności pociągnięto 24 osoby z Voldemarasem na czele.

P o w r ó t e k s p r a ł a t a O l s z e w s k i e g o d o K o w n a . Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.115/, eksprałat Olszewski na skutek zwrócenia mu praw cywilnych, które był utracił, powrócił do Kowna i przystąpił do uregulowania swych spraw majątkowych. Część swego majątku Olszewski zrealizował i zamierza znów wyjechać z Kowna, by wstąpić do klasztoru O.O.Franciszkanów w Kretyndze lub gdzieindziej, gdzie zamierza spędzić resztę swego żywota. Majątek swój Olszewski również zamierza przekazać w testamencie któremukolwiek z klasztorów. Wartość majątku b.prałata wynosić ma kilkaset tys.litów.

S p r a w o z d a n i e p r o f . B i r ż y s z k i z p o d r ó - ż y d o A m e r y k i . Po powrocie z podróży propagandowej po Ameryce prezes towarzystwa t.zw. odzyskania Wilna, p.Birżyszka złożył obszerne sprawozdanie. Zadaniem jego podróży było doprowadzenie do ścisłego porozumienia między Litwinami a Ukraińcami, zamieszkałymi w Ameryce. Prelegent stwierdził, że widząc wspólnego wroga w Polsce, odtąd obie narodowości będą współpracować w kierunku odzyskania Wilna i stworzenia niepodległej Ukrainy.

D o k o ł a s p r a w y m e t r y k a c j i c y w i l n e j . Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.112/, sprawa metrykacji cywilnej poruszana w swoim czasie obszernie na łamach prasy rządowej została obecnie odłożona ad calendas graecas. W związku z tem bezwyznaniowi obywatele Litwy są obecnie w położeniu osób pozbawionych praw.Nie mogą oni obecnie ani być wciąganymi do ksiąg metrycznych, nie mają równych praw pod względem majątkowym, nie mają gdzie grzebać zmarłych i t.d.

"Lietuvos Žinios" ostro krytykuje zarzucenie przez "tautininków" tej ważnej dla kraju sprawy, jaką jest wprowadzenie metrykacji cywilnej.

D o k o ł a u s t a w y o w z m o c n i o n e j o c h r o n i e p a ń s t w a . Jak podaje "Memeler Dampfboot" /Nr.117/, ustawa o wzmocnionej ochronie państwa, która w dn.20 maja przyjęta została w drugiem czytaniu przez Gabinet Ministrów różni się od ustawy o obecnym stanie wojennym bardzo nieznacznie. Według nowej ustawy władza administracyjna spoczywająca obecnie w rękach komendantów wojennych przejdzie w ręce naczelników powiatów.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Z w y c i ę s t w o k a n d y d a t a n i e m i e c k i e g o w K ł a j p e d z i e . Burmistrzem Kłajpedy został kandydat niemiecki dr.Brindlinger.